

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in izdatki
sprejema upravnitve v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol. 6. uri popoldne.

Pre pošti prejemati:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13, —
četrt 6, 50
mesec 2, 20
V upravitelstvu prejemati:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10, —
četrt 6, —
mesec 1, 70
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 17.

V Ljubljani, v sredo 22. januarja 1902.

Letnik XXX.

Poljaki in Rusi.

Včeraj smo omenjali, da se pripravlja v Rusiji polagoma duševna kriza, ki bo premladila starodavno rusko državo. Sicer odpirajo liberalne težnje po »svobodi vestí« tudi zmotan prost pristop, a potrebno je, da se urušnišči, ker po njih dobiva svoboda dva upravičena elementa, namreč katolicizem in poljska narodnost.

S tem predmetom se bavi odprto pismo katoliškega Poljaka Moszynskega, adresirano na pravoslavne grofa Petra Goleničeva Kutusova.*)

Moszynski piše: »Nujno je, da se v Rusiji v bližnji bodočnosti proglasi svoboda vesti. Vsi pošteni domoljubi, naj bodo katerekoli narodnosti, imajo zdaj dolžnost, za braniti, da ta zmaga svobode ne izroči Rusije v oblast židovstva, framasonstva in brezboštva. Posebno zdaj je treba organizirati močno stranko, vplivno ne le po številu, ampak tudi po moralni avtoriteti, po ljubezni do rodnice, pravice in državnega reda, katere bi imela pogum, da sledi križu, temu edinemu znamenju resnice.«

Oni, ki so teh misli, kakor tu Moszynski, želé, da bi se približala ruski in poljski narod drug drugemu, in da bi prenehalo mnogoletno sovraštvo med njima. Zdi se zadnji čas, da je tudi ruska vlada takim težnjam bolj prijazna. Ko se je zgodilo vresensko nasilje, je pustila ruska vlada poljske agitacije brez ovir, da, zdelo se je celo, da so ji ljube.

Antigermanizem, kateri se vedno krepkeje pojavlja med Poljaki, je nasprotja proti Rusom potisnil v ozadje. Od ruske strani se ta izprememba podpira. Grof Goleničev-Kutusov piše: »Ni slovanskega vprašanja, in tudi nemogoče je, brez rusko-poljskega bratstva. Krščanski svet se ne more ustavljati splošnemu mednarodnemu materializmu, ako se ne združita obe res krščanski cerkvi, ki sta dogmatični in evangelični: rimska in

pravoslavno-grška cerkev... Vsa prihodnost vzhodne Evrope, Avstrije in balkanskega polotoka je v nevarnosti zaradi vse-nemškega programa, ki je nasilen in despotičen v svojem nastopanju proti sosedom. Naloga slovanskih rodov je torej, da si ohranijo obstanek, avtonomijo in svobodo, in naloga ruskega in poljskega naroda je, da jih vodita duševno, moralno in materialno do svobode verske in politične pod varstvom dveh velikih slovanskih držav: Rusije in Avstrije.«

Povdarjamo, da je te besede pisal pravoslaven Rus.

Moszynski pa piše na to: »Sprava naših dveh narodov, združitev cerkva, ki so soglasne s katoličnimi dogmami, srčna in trajna zveza med Avstrijo in Rusijo — glejte, to so visoke ideje, iz katerih je vzrasel narodni, verski in politični vzor, ki je smoter mojemu trudu in mojim nadam!«

To so vesela znamenja. Iz več nagibov nam je jako všeč, da se to medsebojno poznavanje vedno bolj širi. Cimbolj se Rusija odpira zvezi z drugimi katoliškimi Slovani, tembolj se bliža trenutek, ko se bodo izpolnile želje rimskih papežev in vsega katoliškega sveta, da se velik del človeštva združi s svojim očetom, da bo »en hlev in en pastir«. Z narodnega stališča je pa to veselo, ker dobe Poljaki potem zopet moč in vztrajnost, katere je potrebna za narodni obstanek in za uspešen odpor proti vsenemškemu nasilju. Tudi v interesu Avstrije bi bila taka politika, ker potem bi se povzdignil njen ugled, kateri je vsled zveze z Nemčijo padel. Nemčija trozvezo izrablja za to, da goji v Avstriji veleizdajke težnje. Ako bi se pa avstrijska diplomacija postavila na stališče zveze z Rusijo, bilo bi kmalu konec nemške in italijanske iredente.

Bosanske železnice.

V kratkem se snide poslanska zbornica državnega zbora ter najde na mizi poročilo železniškega odseka o zgradbi železnic od Sarajeva do meje ob Limu s postransko

progo preko Višegrada do srbake meje, dalje od Bugojna do Aržana in od Doboja do Šamaca.

Vlada je dotični načrt zakona predložila v seji 20. maja 1901 in odsek je dovršil poročilo 17. dec. 1901.

Že l. 1868 je turška vlada s francosko-belgijsko družbo Elst et Comp. sklenila pogodbo, da se zgrade glavne železnične proge od Carigrada čez Drenopolje (Adrianopol) skozi Rumelijo in Srbijo do Save, na drugi strani do Soluna, dalje od Varne skozi Drenopolje do Enosa ob Egejskem morju. Ker pa imenovana družba ni izvršila pogojev, je turška vlada s pogodbo z dne 17. aprila 1869 izročila zgradbo železnic baronu Hirschu, ki je izdal znane turške srečke po 400 frankov. Preden pa so bile železnice zgrajene, je turška vlada 18. maja 1872 preklicala koncesijo in sklenila novo pogodbo z družbo »société impériale«. Ta družba je zgradila več železnic, tako tudi progo Solun-Mitrovice l. 1874.

Po berlinski pogodbi l. 1878 pa je Avstrija zasela Bosno in Hercegovino ter dobila nalog, da izvršuje v zasedenih deželah kulturno nalogo.

Prvo železnico v Bosni, in sicer 87 km. dolgo progo Banjaluka-Nowi je že turška vlada zgradila l. 1872. Promet pa je bil ustavljen že l. 1875. Avstrija je že v decembru 1878 popravila to progo do Doberslina. Dne 10. julija 1879 je bila dogotovljena 3-6 km. dolga proga Slavonki Brod-Bosanski Brod, dne 22. aprila 1879 je bila otvorena proga Brod-Žepče, dne 10. julija 1879 nadaljna proga Žepče-Zenica itd. Vse bosanske železnice so ozkotirne.

Osobito dalmatinski poslanci so vsako leto v državnem zboru rotili vlado, naj z železnicami zveže Dalmacijo z Bosno in Hercegovino ter tako tudi z ostalo Avstrijo in vnanjim svetom. Kakor pa znano, obrača ogrska vlada vodo na svoj mlin. V novem načrtu se vlada le v toliko ozira na dalmatinske zahteve, da se bo že l. 1898 dovoljena in finančno osigurana železnica Split-Aržano podaljšala do Bugojna. Proga Bugojno-Aržano je dolga 107 km. ter bo izpeljana v dolžini 26 km. do 1000 metrov

visoko nad morjem. Troški so proračunjeni na 28 000 000 kron. Ta železnica bode velikega pomena za Bosno, pa tudi za Dalmacijo.

Proga Šamac-Doboj se gradi na posebno željo ogrske vlade. Prične se pri Šamacu ob Savi kot nadaljevanje ogerske železnice Vinkovce-Sisek ter pojde mimo Tišine, Modriča do Doboja. Dolga bode 66 km., troški so proračunjeni na 19 milijonov kron.

Glavna proga pa bode 141 km. dolga, in sicer od Sarajeva do meje novobazarskega sandžaka pri Uvacu. Ta proga je nadaljevanje glavne bosanske železnice, ki se utegne v kratkem času zvezati s turško železnico od Mitrovice do Soluna. Troški za to progo in 32 km. dolgo krilo od Višegrada do Vardišča ob srbaki meji so proračunjeni na 60 do 70 milijonov kron. V ta namen bode bosanska vlada smela najeti posojilo 75 milijonov, ki se bo vračalo v šestdesetletnih obrokih.

Konečno se priporoča vladi, naj prične z ogersko in bosansko vlado dogovore glede zgradbe železnic Jajce-Banjaluka, Zader-Knin in Knin-Nowi.

Južno-afriška vojska v angleškem parlamentu.

V angleški spodnji zbornici se vrši te dni razprava o načrtu adrese na kraljevi prestolni govor. Razprava se vrši kajpada samo o Chamberlainovi južno-afriški politiki. Opozicija je storila vso svojo dolžnost in povedala ministrom v brk, da ne odobruje vladne politike.

Razpravo je pričel kolonijalni minister Chamberlain s predlogom, po katerem se vlada izjavlja voljno, pričeti mirovna pogajanja v duhu a ne po besedilu svoječasni Kitchenerjevih predlogov, katerih sedaj ni mogoče izvesti. Vlada je pripravljena pričeti pogajanja z odgovornimi osebami, če se take sploh še nahajajo. Krügerja in Steina on več ne prišteva mej te osebe. One odgovorne osebe bi morale staviti pogoje, ki zagotavljajo trajni mir. Prvi pogoj mora biti pač ta, da poraženi narod prizna svoj poraz, kar more storiti brez poniževanja, kajti Buri so se pokazali v vsi svoji

LISTEK.

Revež.

Spisala Marija.

Komaj je zagledal luč sveta, bil je revež, — sirota brez matere. Položili so ga v leseno zibelko poleg postelje, na kateri je ležala blede žena v smrtnih težavah.

Še jeden pot se je z vso močjo materinske ljubezni dvignila in uprla velike steklene oči v borno zibelko, še enkrat zdihnila — globoko zdihnila, potem pa je omahnila teška glava — in preminula je.

Revež tedaj ni umel in menda nikoli v svojem življenju, kaj da je zgubil v trenutku, ko mu je ugasnilo skrbno oko ljubeče matere.

V kotu pod razpelom brlela je mala lučica ter motno razsvetljevala ob zglavju kledečo staro ženico in moža upadlih lic, nemo zročega na mrtvo svojo ženo.

Kričal in jokal je pri kretu, kakor da bi slutil, da baš tedaj pokladajo zvesto materino srce v črno gomilo k večnemu počitku. Milo se je storilo navzočim, kumu pa se je prikradla v oko debela solza, položil

je žuljavo roko na mlado glavico in mrmral: »Revež — revež!«

Potem pa so ponesli malega Jožka nazaj v očetovo bajto ter ga izročili skrbni stare matere, katere je prevzela malo gospodinjstvo. Le-ta pa je z detetom v rokah padla na kolena in obupno ihtela: »O Bog, o Bog, zakaj si mu vzel mater — zakaj? Kako naj mu nadomestim njo, katero si poklical k sebi? Glej, — šteti so dnovi mojega življenja, — in kaj potem? — O Bog, nerazumljiva so nam Tvoja pota!«

Nadlege ni nikakoršne delal stari svoji oskrbnici, kajti preležal je cele ure v zibelki, ne da bi jokal. Ko pa je kratki svoji postelji odrastel, posadila ga je stara mati v kak kotichek, dala mu košček kruha in ru-dečepobarvanega konjiča, katerega je prinesel kum s sejo, in zopet je mirno sedel, zasledoval po hiši frčeče muhe, da je slednjič zaspal.

Le včasih je treščilo kakor huda ura v malega Jožka. Jokal je in se zvijal po tleh, da je bilo žalostno pogledati ga. Ni se dal potolažiti z lepo, ne z grdo, kričal je svojo pot, kakor da bi ga kdo drl.

Ko je shodil, imel je lepše čase. Tekal je okolo bajte, pobiral po vrtu ravno dozo-

relo sadje in radovedno ogledoval mimo gredeče.

Ce se je kdo ustavil in vprašal: »No Jožek, kaj pa delaš?«, tedaj ni odgovoril, ampak hitel neukretno svoje telesce skrit za kako drevo, izza katerega se ni prikazal preje, da je nadležneš zginil za ogrom hiše.

Jednakomerno potekala so mu prva leta njegove mladosti, brez veselja, brez žalosti, podobno uri, ki dan na dan opravlja svoj tik-tak, a ostane vendar brezčutna stvar.

Telesno se je razvijal, postajal je močan in primeroma velik, s strahom in žalostjo pa je nesrečni oče opazil, da je revežu pamet nejasna in duh otemnel. Stara mati pa je čestokrat klečala pred podobo Križanega in zdihovala: »Moj Bog, odpusti mi, da sem Ti nekoč očitala delo Tvoje modre naredbe. Vzel si ji življenje, ker si jo ljubil, ker v Svoji vseglednosti nisi hotel dopustiti, da doživi blaga žena najgrozovitejšo gorje, katero mora zadeti srce ljubeče matere.«

Med vaškimi otročaji ni bil priljubljen. Odkar je nekoč Lužarjevega Francelina z desko po glavi oplazil, da se oni nekaj trenutkov kar zavedel ni, so se ga ogibali, in že od daleč bežali pred njim.

Bil je toraj vedno sam in zapuščen. Kedo pa se bi tudi brigal za odurnega otroka, ki je vedno gledal izpod čela, in nikdar nikomur v oči?

Dopolnil je sedmo leto in vstopil navzlic slabi pameti v šolo. A tudi tu ni storil dobro. Ko je štiri leta sedel na enem in istem prostoru, tedaj je gospod učitelj povedal očetu, da je ves trud na njegovem sinu zgubljen, da si ravna njegova glava nikdar in nikoli ne pridobi nobene vednosti.

Nato ponudil ga je ubogi oče premožnemu sosedu za pastirja. Iz usmiljenja ga je oče Miklavž sprejel in mu izročil nekaj živine. Novi ta posel ni bil ravno težaven, kajti žival poznala je pot sama na pašnik in zopet domu.

Lahko bi ostalo pri tem, a nesreča je hotela, da je nekoč novi pastir prignal živino domu — brez kravice Sivke, katero je šele v hlevu pogrešil. Brž se je napotil in jo jel iskati po vseh bližnjih pašnikih in gozdovih, a ni je našel.

Nastala je noč. Brez Sivke si ni upal domu. Ulegel se je torej sredi velikega travnika pod košati hrast in zaspal.

Drugo jutro za rano pa se je napotil proti domu — in se splazil v hlev. Čudna

hrabrosti. Mi smo tudi voljni dovoliti v slučaju dosege miru kar največjo amnestijo, s posebnim ozirom na one, ki so največ trpeli.

Tako Chamberlain dosedaj še ni govoril. Očividno je to prvi uspeh opozicije v gosposki zbornici. Potem je pričela svojo vojsko proti vladi opozicija. Prvi je govoril Cawley, ki je izjavil, da sedanja vladna politika ne bo dovedla do končnega trajnega miru. Ta mož je tudi vprašal vlado, če so burski odposlanci res pričeli mirovna pogajanja. — No, Chamberlain je označil to vest kot neosnovano.

Pomenljiv je bil nadalje govor posl. Dilkeja. Ta govornik je izjavil mej drugim: Vsa Evropa je edina v tem, da ima zavlačenje južno-afriške vojske zelo škodljive posledice. Če bi temu ne bilo tako, naj nam pojasni Chamberlain, zakaj so njegove sanje o zvezi z neko velesilo stopile popolno v ozadje, iz katerega razloga se je ohladilo prijateljsko razmerje nasproti Italiji, ki si je poiskala drugega zaveznika, in zakaj je Anglija na svetu popolno osamljena? Vsemu temu je kriva edino le dolgotrajna vojska, in zato je odgovorna vlada, ki je šele tedaj pričela z resnimi pripravami, ko bi bila vojska že lahko končana. Ministrov odgovor na ta izvajanja je bil silno jalov. Govoril je nekaj o tem, da v resnici ni nikakega nasprotja mej mnenjem vlade in imperialističnimi liberalci in da vlada zasleduje povsem isto smer, kakor jo izraža opozicija. To je bilo pa tudi vse, kar je Chamberlain mogel povedati. Oporo je našel samo v osebi poslanca Vincenta, ki je mnenja, da bo vojska končana v juniju (?), a da bodo morali Angleži še tudi potem vsaj pet let vzdrževati v Južni Afriki posadko 100.000 mož. Res čuden konec vojske, če bo še tudi pozneje treba na straži tolike armade.

Opozicijo v angleškem parlamentu vodi, kakor znano, resnični burski prijatelj Campbell-Bannerman. Ker pa se tudi liberalni imperialisti precej nagibajo na njegovo stran, roti jih vladno časopisje, posebno pa »Times«, naj mu ne pomagajo več, ker podpirajo s tem samo mrtvo stvar in ker narod ne bo tako nespameten, da bi sadove zmage (!) zavrge in upravo Južne Afrike poveril burskim prijateljem. Vkljub temu pa se je jelo jasiti tudi že v nekaterih vladnih glavah.

Posredovanje Nizozemske in Angleži.

Angleške vladne kroge je silno zbudila vest, da se drzne mala Nizozemska stopiti pred angleške oholeže in delovati v prilog miru. Posebno jih jezi, da je prišlo v javnost tudi poročilo o bivanju nizozemskega ministra Kuypera v Londonu. Drezali so tako dolgo na tega moža, da je v »Times« podal izjavo, glasom katere pred svojim odhodom v London ni imel nikakih pogovorov z burskimi odposlanci ter jih ni nagovarjal za mirovne pogoje, češ da dobro ve, da niso v to pooblašteni.

Ta brzokone izsiljena in glavne stvari ne dementujoča izjava je pa takoj našla odgovor v londonskih finančnih krogih, ki trdijo i nadalje, da je došel Kuyper v London samo

jeza zgrabila je Jožeta, ko je stala Sivka na svojem prostoru. Zgrabil je cepec, kateri je ležal za durmi, ter je neusmiljeno udrihati po ubogi kravici. K sreči je prišel ravno sedaj oče Miklavž v hlev živini nastiljat. Spustil je koš z listjem na tla, planil nad Jožeta, izpulil mu cepec iz rok ter ga prav pošteno naklestil. »Ničvrednež, tako bodeš ti delal z živino?« vpil je jezni gospodar in mlatil po pastirju, kakor po snopu. »Poberi se, nesnaga grda, pa glej, da nikdar več ne prideš pred moje oči! Takemu surovežu naj kedo živino zaupa? Ne manjka se pastirjev, pametnih pastirjev«, ponavljal je, in pokazal Jožetu vrata.

Jeze in bolečin tulil je na ves glas, ko se je opotekal proti očetovemu domu. Stiskal in vil je po zraku pesti, z zobmi pa je škripal, da je bilo groza.

In zopet je pohajal okrog brez katerega opravila, ali pa posedal v gozdu ob vaškem potoku.

Žalostno je bilo to življenje, a ne toliko zanj, kakor za nesrečnega očeta in ubogo staro mater.

radi tega, da po naročilu svoje vlade dobi zagotovilo, pod kakimi pogoji bi Angleži sklenili mir. Kot posredovalec je nastopil nizozemski poslanik v Londonu, a ni mogel izvesti nič drugega, nego da vztraja angleška vlada pri zahtevi, da se brezpogojno udajo vsi burski bojovníki. Na tej podlagi je seveda izključeno vsako nadaljnje posredovanje.

O južno-afriški vojski.

Angleški generalissimus v Južni Afriki je zopet skrajno nezadovoljen s položajem na bojišču. Mož sicer noče priznati, da mu akcija ovirajo mnogobrojne burske čete, katerim niti zistem stražnic ne imponira toliko, da bi mirovali in ne dražili miru in počitka željnih angleških vojakov. Kitchenerja marveč vznemirja le skrajno neugodno deževno vreme, ki je povzročilo, da je morala prenehati vsaka nadaljnja akcija.

»Daily Express« ve poročati, da se je mej voditelji burske armade izvršil pomenljiv preobrat. Vodja Schalk-Burgher je baje naznanil londonski vladi, da so Buri voljni udati se pod pogoji, ki jih je označil lord Rosebery v svojem zadnjem chesterfieldskem govoru. Za končni mir se ogrevajo sedaj tudi taki krogi, ki so bili doslej največji nasprotniki vsakega pogajanja, ki bi ne temeljilo na popolni neodvisnosti. — No, na tej vesti brzokone ne bo mnogo resnice. Izražena je v nji samo želja treznejše mislečih londonskih krogov.

Vkljub velikim neuspehom angleškega orožja je pa, če smemo verjeti poročilu Reuterjevega urada, v Angliji še vedno veliko navdušenje za vojsko. Pri zadnjem naboru prostovoljcev za Južno Afriko se je baje prijavilo kar 1000 mož preveč. Taki elementijpač ne bodo delali časti angleški armadi.

Dr. Leyds je izjavil poročevalcu »Standard« da je sklep burskih voditeljev vojno nadaljevati in da ostane ta sklep neomajan, dokler Buri ne dobe popolno odvisnost. Položaj burskih čet je sedaj ugodnejši, nego je bil. »Daily Mail« pravi, da so se mirovni poskusi ponesrečili, ker Buri nočejo Angležem prav nič odnehati. Buri smatrajo smrt Scheeperjevo za umor in Botha je baje čakal samo izida obravnave, da prične s krvavimi represalijami. Mirovna pogajanja so pretrgana. V angleški gorenji zbornici je Wenys predlagal resolucijo, naj se vojna v Južni Afriki krepko nadaljuje.

Razno.

Prepir med Italijo in Crnogoro. Princ Mirko crnogorski se je peljal te dni skozi Rim, a ni bil od laške vlade prav nič pozdravljen, in ni šel tudi nič obiskat laškega kralja. Vzrok je prepri, ki se je iz raznih vzrokov vnel med Crnogoro in Italijo. — Grof Jožef Ledochowski, ki je radi dvoboja Tacoli dal slovo vojaštvu, je imenovan dvornim maršalom vojvode Parmškega. — Buri se bodo, kakor se čuje, za Scheeperjevo smrt strahovito maščevali. O miru med Angleži in Buri po Scheeperjevi usmrtitvi za sedaj ne more biti govora. — Deželnozborska volitev za Wolfvov mandat bo 30. jan. Wolfvovi nasprotniki kandidujejo proti Wolfu predsednika Franca Schwarzbacha. — Princ Oton Windischgraetz je za svoje stanovanje v Pragi najel »vilo Gröber«. — Petrograjske »Novosti« praznujejo 25letnico svojega obstanka. — Proti nemškimi chantantom v Budimpešti se nadaljuje boj. Posl. Rakovzky je v tem oziru v ogrski zbornici interpeliral. — Rusija in Abesinija. Ruska vlada ustanovi zopet svoje zastopstvo na Menelikovem dvoru. — Boj kot proti Nemcem. Krakovsko trgovsko društvo je na svojem občnem zboru predvčerajšnjim sklenilo, vse trgovske zveze z Nemčijo opustiti. Društvo bode itak poziv poslalo tudi vsem poljskim trgovcem. — Ustaja v Kolumbiji. Iz Colona se poroča, da se v luki Panama vrši boj med vladnimi ladijami in med ladijami vstašev. Guverner je padel. — Monopol na žganje. Ker se je na Ruskem ta monopol jako dobro obnesel, skuša ogrski finančni minister, da bi sporazumno z avstrijskim fin. ministrom prišel priprave za uvedbo monopola na žganje tudi pri nas. — Zopet vojni svet se

je vršil včeraj na Dunaju pod predsedstvom cesarjevim. Ta vojni svet je že četrty v zadnjem času. — Velike demonstracije so bile predvčerajnjim v Lvovu povodom obletnice vstanka l. 1863. Akadem. mladina je hotela demonstrirati tudi pred nemškim konzulatom, a jo je kavalerija razkropila. — Demisijoniral je župan v Rimu knez Colonna.

Izpred sodišča.

Policaja je hotel sapreti. Včeraj je stal pred deželnim sodiščem korajžni Janez Legedič iz mekinjske župnije. Po noči dne 28. oktobra je z ukanjem budil Kamničane iz spanja. Kamniški policaj Martin Kolman ga je aretiraj, Legedič pa se mu je uprl. Nakrat se je pa rodila v Legedičevi glavi maščevalna misel proti policaju, ki ne pusti, da bi si v nočnem zraku vadal svoje grlo. Navidezno se je policaju udal in odkorakala sta s stražnikom proti mestnemu zaporu. Da bi stražnik pokazal vestnost v službi, držal je Legediča ves čas »za vrat«. Ko je Kolman odprl mestno ječo, takrat pa ga je Legedič »prijateljski« objel in z vso silo je hotel — stražnika treščiti v zapor, in ta zlobna nakana bi se Legediču tudi posrečila, ako bi bil stražnik, kakor stražnik sam izpove, bolj »svohe« in bi mu ne prišel na pomoč stražnik Jožef Fric. Tako je dobil stražnik od tega objema samo »flek« in Kamničani niso doživeli, da bi namestu razgrajača dobili drugo jutro v zaporu svojega policaja. Legedič je dobil za vso to svojo korajžo od deželnega sodišča dva meseca težke ječe, poostrene vsak teden s postom.

Tat kostrunčkov. Oženjeni Jožef Ložar, rojen na Vranji Peči, a sedaj stanujoč na Glincah, je tat »iz navade«. Dolgo vrsto tatvin je že storil z dolgimi svojimi prsti. Navadno ukrade ovce ali pa »kostrunčke«. Dva kostrunčka je zadnjič tudi ukradel na Planini pri Gojzdu in ju prodal za 12 kron in frakelj žganja. Ložar je bil obsojen na 5 mesecev ječe.

Prelomljena obravnava. Obravnava proti Janezu Hafnarju iz Škofje Loke, ki se je po »stari fantovski navadi« poigral z nožem po telesu nekega Jugovica, in obravnava proti Jožefu Kožuhu in Luku Jugoviciu iz Škofje Loke radi »barute« sta prelomljena.

Čuden gospodar. Janez Lončar iz Doba stoji pred sodiščem, ker je z nožem sunil Franceta Srša. »Koliko imaš premoženja?« — »Nič!« — »Saj ima hišo«, oglesi se priča. »Res čuden gospodar, ki se za svojo hišo ne ve«, namuza se druga priča. Janez Lončar je dobil 6 mesecev težke ječe, vsak mesec pa bo imel post in ležal bo »na trdem«.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. januarja.

»Pravda proti g. Stazinskemu«.

Prinesli smo o tej stvari že dva uradna poročila. Iz njih vidimo, da je gospodom v Novem mestu mnogo na tem ležeče, morda ravno zato, ker smo zagrozili, da se bo o tej pravdi še govorilo. Mi ne moremo drugače, kakor da iz stenografičnega zapisnika neposredno izpišemo dva stavka iz govora namestnika državnega pravdnika: »Jaz mislim, da take priče, ki stoje na tako nizkem nivô, — jaz mislim, da take priče ne morejo imeti nobene vere«. Malo dalje: »Žalostno za naše ljudstvo je, da je na tako nizkem stališču izobrazbe«. Oba stavka je izrekel, ko je dokazoval svojo trditev, da so priče verjele g. Stazinskemu, ko jim je rekel, da on ni govoril, za kar ga tožijo. G. nadsodni svetnik, ki ni bil navzoč pri obravnavi, je popravljaj naše poročilo, češ da g. Kessler ni govoril z veliko živahnostjo, da ni zaklical patetično in da njegov govor ni bil deloma poln politične polemike. V stenografičnem protokolu smo pa brali, da je popisoval cesarja Jožeta II. kot zastopnika naprednih idej in duhovščino kot nasprotnico naprednosti. To se nam še danes zdi jako politično in tudi polemično.

Osebnosti. V pokoj je stopil radi boleznimi mestni kaplan v Ptuj g. Friderik Horvat. G. Ivan Bernot od Sv. Križa pri Ljutomeru je imenovan nadučiteljem v Vel. dolini. — Poštni oskrbnik v Selzthalu gosp. Martin Hočevnar, je premeščen v Gradec, kjer prevzame vodstvo poštnega in brzojavnega urada v Jakominskem predmestju. — Sušaku pri Reki je umrl prof. g. Ivan Lenac. — Poslanca grofa Barbota je cesar včeraj sprejel v avdijenci.

Cesar je z njim govoril o potranje-političnem položaju in pohvalil delo v proračunskem odseku. — Grof Clary je imel včeraj daljši pogovor z ministrskimi predsednikom. — Vežbenik razprednega urada M. Cepernič je imenovan razprednim zemljemercem v Trebnjem.

K poroki nadvojvodinje Elizabete.

Včeraj zvečer sta priredila v gradu Hetzendorf grof in grofica Lonyay diner, katerega se je udeležil tudi cesar, dalje ženini in nevesta in vsi na Dunaju navzočni člani Windischgrätzove rodovine. Cesar je podelil vsem moškim članom Windischgrätzove rodbine naslov knez. Ženina Otona Windischgrätzja odslej ne bodo več nazivali »prince«, ampak »kneze«.

Gospoda Govekarja požrtvovalnost za »družbo sv. Cirila in Metoda«.

Pod tem naslovom piše »Edinost«: »Kakor znano, so tržaške rodoljubne dame naši miljenki šolski »družbi sv. Cirila in Metoda«, ki se nahaja v hudih denarnih stiskah, priskočile na pomoč s tem, da so se pobrinile za nove dohodke, ki jih prikupljajo o dramatičnih predstavah. Zbrale so krog sebe lepo kolo požrtvovalnih diletantov in zaprosile slavno »Slovensko pevsko društvo« za sodelovanje. Pisatelj g. Fran Govekar je bil tako ljubezniv, da je tržaškim damam ponudil svoje, po Jurčiču prirejene »Rokovnjače«, zagotavljaše jih, da bodo isti imeli v Trstu najlepših uspehov. Gospe so drage volje vsprejele to ponudbo ter se odločile za predstavljanje Jurčič-Govekarjevih »Rokovnjačev«. V sled požrtvovalnosti in marljivosti naših diletantov in vsprico spretne vodstva in izvrstnih moči omenjenega pevskega društva, je lepa narodna igra zares večkrat zaporedoma privabila veliko množico naše inteligencije in priprostega naroda iz mesta in okolice, zlasti pa zastopnikov delavskega sloja, v katerem je, kakor povsod, tudi pri nas moč in zasomba, če gre za večje prireditve. Z ozirom na poslednjo okolnost so bile cene predstavam primerno nizke in vkljub dobrim obiskom je bil efektivni gmotni uspeh »Rokovnjačev« sicer lep, ali vendar ne tak, da bi ga smeli prištevati sijajnim. Toda tudi razmerno mali prebitek smo beležili z veseljem in igralci, pevci, vodstvo in občinstvo so bili zadovoljni s tem, kar se je doseglo, ter so prvi videli svoj trud poplačan — posebno pa še, ker je bil, kakor rečeno, moralni uspeh naravnost sijajen. Misli si morete torej, kako je bilo vse tu osupneno, ko so tržaške gospe nakrat dobile od nekega odvetnika na Dunaju nemško pismo, v katerem se je zahtevalo 8 odstotkov brutto-prejemkov od predstav »Rokovnjačev«, ki so sledile prvi! Odvetnik jim je celó žugal — s kazenskimi postopanimi! Kaj so hotele naše gospe, nego poslati odvetniku odgovarjajoči znesek?! Tako se nam je z drugo roko zopet vzelo velik del tega, kar se nam je s prvo podarilo. Nam? Ne, nam ne, ampak družbi sv. Cirila in Metodijal! — Tako »Edinost«. Mi smo to ponatistili, ker je tako postopanje res značilno. Gospod Govekar je izročil zastopstvo »Rokovnjačev« in »Desetega brata« nekemu dunajskemu odvetniku, ki je baje — žid! Torej se bo treba slov. društvom obračati na tega nemškega odvetnika; najlepše pri stvari pa je, da se je g. Govekar skril za »Dramatično društvo«. Ali so se morali ravno na ta način zagotoviti dohodki od teh dveh iger? Saj bi vsako slovensko društvo brez dunajskega odvetnika rado plačalo kaj za dovoljenje, da sme predstavljati »Rokovnjače« in »Desetega brata«. Ali nimajo Kersnik-Jurčičevi dediči nič govoriti pri tej zadevi?

Za vseučilišče v Ljubljani je poslala pötem mestnega magistrata peticijo na ministerstvo občina trga Rečice, naravnost pa županstvo občine Slivne; na državni zbor je poslal jednako peticijo »Krajni šolski svet na Gornji Polskavi«.

Potovanje čeških filharmonikov iz Prage. Včeraj v jutro odpeljali so se ti filharmoniki v Reko, kjer bodo koncertirali eden ali dva dni.

Grozno hudočdelstvo. Danes zjutraj smo iz Borovnice dobili naslednjo brzojavko: Sinoči ob 7. uri je odpuščen orožnik Janoš iz maščevanja ustrelil orožniškega postaje vodjo Žumra in nato

še sam sebe. Oba sta bila takoj mrtva. — Gosp. Žumer je bil sedaj nekaj časa na dopustu v Ljubljani in je stanoval v Vodmatu št. 60. Bil je jako priljubljen družabnik. Morilec in samomorilec, ki sedaj ni bil več orožnik, je imel zastopstvo ilirsko-bistriške tovarne testenin Valenčič-Znidaršič. Včeraj popoldne sta oba pila in igrala v neki gostilni. Žumer se je podal 20. t. m. s sekundarnim vlakom v Borovnico in se je mislil povrniti v Ljubljano 24. t. m. k zdravniški preiskavi. 15. febr. bi bil stopil v stalni pokoj. Včeraj dopoldne ob pol 9. uri je Janoš iskal Žumra na tukajšnjem njegovem stanovanju, ker ga ni našel, odpeljal se je za njim v Borovnico. V Borovnici sta z Žumrom, ki je napram Janošu v službi bil zvest le svoji prisegi, skupaj pila. Žumer je končno pričel slutiti, da Janoš nekaj hudobnega namerava. Zato je vstal od mize, stopil iz gostilne in — stekel. Janoš je planil za njim in ga dvakrat ustrelil v hrbet, potem pa še sebe ustrelil v glavo. — O vzroku zločina se nam poroča: Žumer je bil jako izvrsten, veren mož, natančen v svoji službi in ravno zaradi svoje vestnosti je prišel v sovraštvo z morilecem. Pred par leti sta skupno službovala v Idriji. Ker se je morilec baje slabo zadržal v svoji službi, ga je Žumer kot njegov predstojnik naznanil, in je bil radi tega zaprt in odpuščen iz službe. Zato ga je Janoš smrtno sovražil. Od tedaj ga je vedno zalezoval. Pretečeni petek prišel je iz tega vzkoka v Borovnico z namenom, da bi ga umoril. Ker je bival Žumer še v Ljubljani radi bolezni v začasnem dopustu, je šel za njim v Ljubljano in ker se je Žumer od tod odpeljal v Borovnico, peljal se je Janoš zopet nazaj v Borovnico, kjer sta se v gostilni prijateljski menila. Žumer je bil zadet v srce. Čudno se nam zdi, zakaj se ni g. Žumer Janoša, bolj ogibal, ker so ga drugi opomnili, da naj se varuje pred njim, ker jim je morilec pravil, da se hoče nad njim maščevati.

Zabavni večer priredi jutri ob 8. uri zvečer „Meščanski klub“ v prostorih „Kat. doma“.

Potrjen zakon. Zakonski načrt štajarskega dež. zbora, s katerim se je sklenilo ustanoviti v Ptuj deklško meščansko šolo, je cesar potrdil.

Odstopil je prvi podpredsednik c. kr. kmetijske družbe v Gorici g. Bolle iz neznanih vzrokov.

Nevarno obolel je v Gradcu stolni prošt č. g. prelat Alojzij Karlon.

Sin ljubljanskega Samasse za Wolfa. Sin ljubljanskega zvonarja Samasse je sedaj pri berlinski „Tägliche Rundschau“. Nemcem v „rajhu“ ta profesor Samassa ob vsaki priliki in nepriliki razklada, kako se naj germanizira Avstrija, in jih vabi, naj pomagajo, da nas avstrijski Nemci uduše. Tega moža je posebno zabolil razpor med Wolfom in Schönererjem in spustil je v svet dolg članek, v katerem kliče po slogi med avstrijskimi Nemci. Hudo se ogreva za Wolfa.

Celjsko nemštvo. Nedavno so listi povedali imena onih nemških mož, ki združujejo v Celju nemško pesem. Danes si pa oglejmo „Nemce“, ki predstavljajo tukaj dosluženo vojaštvo v „Veteranenverein“. V odboru so namreč: Spegitsch, Derganz, Gospodaritsch, Michelisch, Gradišcher, Cwetanowitsch, Dworschak, Kardinal, Swettl, Schwiga, Reschetar, Kalischnig in Mastnak.

Celjsko pevsko društvo priredi v nedeljo 26. t. m. v dvorani „Narodnega doma“ v Celju drugo predstavo narodne igre „Deseti brate“. Pri predstavi igra celjska narodna godba. Začetek ob pol 8. uri.

Pruski princ Adalbert v Škocijanu. Ob 1. uri popoldne dne 19. t. mes. se je pripeljal v Škocijan pruski princ Adalbert, da si ogleda ondotna podzemeljska čudesa. Princ s spremstvom je obedoval v gostilni Gombačevi. Vsi so bili kar očarani po tem, kar nudi narava škocijanske jame.

Nemški „Turnverein“ v Ljubljani ima zdaj 545 članov (Nemcev je v Ljubljani okoli 6000!) „Sokol“ pa šteje okoli 360 članov, a Ljubljana nad 30.000 Slovencev!

Norveški profesor pozvan na graško univerzo. Norveški listi javljajo, da je profesor Broch od vseučilišča v Kristija-

nji poklican kot profesor slovanske filologije na vseučilišče v Gradcu. Profesor Broch je odličan strokovnjak na polju slovanske literature. Ali v Avstriji nobenega ni bilo dobiti?

Obsojen zaradi poskušene tatvine v cerkvi. Dne 12. decembra pret. l. se je vtihotapil neki človek v cerkev v Trzinu (Monfalcone) in je hotel tam izprazniti škrinjico, v katero polagajo pobožni miloščino in v kateri se je ravno tiskar nahajalo 1953 kron. Ali zasačili so ga pri delu ter ga aretirali. V njem so spoznali 22letnega Teofila Bona iz Beljane. Te dni je stal ta nepridiprav pred goriškim okrožnim kotkarskim sodiščem, katero pa je obsodilo na osem mesečno jldo.

Častnim članom je ptujski občinski zastop izvolil dr. Gustava Kokoschinega.

Šola zaprta. Zaradi nalezljivega kašlja sta šoli v Zagorju in v sosednih Toplicah zaprti do 3. svečana.

Starinske izkopine. Med Hrastnikom in Zid. mostom so našli spominsko ploščo z rimskim napisom. V Vranjah pri Sevnici so našli 140 m dolgo ozidje rimskega poslopja, zraven pa tudi več rimskih posod.

Ljubljanske novice. Vseučilščnik — tat. Po Ljubljani je bil splošno znan jurist Karol Lehrman. Hodil je po mestu jako eleganten s cilindrom na glavi, udeleževal se vseh zabav in „pumpal“, kjer koli je mogel. V soboto je starinarici Mariji Prekuh na sv. Jakoba nabrežju zmanjkalo iz miznice v prodajalnici 190 K. Tatvino so zapazili še-le v nedeljo. Policiji se je povedalo, da je Karol Lehrman prinesel v soboto prodajat k starinarici neko knjigo in da je bil za trenotek sam v prodajalnici. Policija je Lehrmana opazovala in dognala, da je v soboto in v nedeljo po plesih in v Švicariji, pri Perlesu, v „Narodnem domu“ jako potratno živel in plačeval za druge. Zato je policija Lehrmana aretirala. Lehrman je najprej tajil, potem pa je priznal tatvino in tudi priznal, da je dal gosp. Lovšinu spraviti 60 K. Lehrman je prav za prav že študije obesil na kol, nekaj časa je bil pri finančni direkciji, kjer se je pa hitro naveličal. Včeraj je na svojo prošnjo, ki jo je pred meseci odposlal, dobil poziv, naj se oglasi za službo pri železnici, a tega ne bo storil, ker ga ne izpuste iz Žabjaka, kamor ga je naša ljubljanska policija že oddala. — Orožnik je ranil aretiranca. Orožnik iz Šiske je aretiral pod Rožnikom sumljivega človeka nekega Franceta Rovška. Pred Lahom se mu aretiranec ni hotel premakniti z mesta in se je spustil, dasi je orožniku prišel na pomoč stražnik, v orožnika in ga zagrabil za vrat. Orožnik ga je zabodel v stegno. Kri je lila aretirancu, a še se ni hotel pokoriti. Na cizi so morali odpeljati aretiranca na Žabjak. — Berač z obvezano roko. Policija je aretirala nekega Jakoba Lavtarja, ki je beračil z obvezano roko. Zdravniki so konstatirali, da ima popolnoma zdravo roko. — Sumljiv človek Jakob Dehelan je bil zaprt na Žabjaku, od koder so ga po prestani kazni oddali magistratu, da se poizve, kdo je prav za prav. Povedal je na magistratu več imen, končno se je pa potuhnil in se delal bolnega, češ, da je bolan »od rotovške košče«. Oddali so ga v bolnico, od koder je pa — ušel. — Zgubila je Mar. Škander 60 K v petakih.

Poskušen samomor. V Celovcu je streljal nase 55-letni kovač J. Verhovnik. Ranil se je težko.

Strašen zločin slaboumnega. Dne 13. t. m. je kopal 37letni Franc Cotič, doma z Vrha pri Opatjmselu, tedaj v službi pri Antonu Legiša (po domače Becelin) v Cerovljah, občina Mavhinje, v njivi blizu vasi jarek za trte. Okoli 9. ure predpoldne je šel Legiša gledat na delo svojega hlapca, koji je bil radi slaboumnosti že v bolnišnici. Na njivi sta se hlapc in gospodar takoj spričala in sicer iz razloga, ker je, kakor rečeno, prvi slaboumen in slednji tudi bil poznat trgovec. Cotič, nepoznavajoč šale, mahne Legišu tako močno s pikonom po glavi, da je isti z razbito črepinjo takoj v nezavesti obležal. Da bi ne prišel več k zavesti, mahne Cotič še parkrat s pikonom po glavi ter zakoplje truplo na licu mesta v za nasad trt pripravljeni jarek in nadaljuje

svoje delo, kakor bi se ne bilo nič zgodilo. S kako hladnokrvnostjo je Cotič povzročil zločin, je razvidno iz tega, ker ko je soproga ubitega donesla opoldne obed ter poprašala po gospodarju, se je vsel zločinec na svojo žrtev, povžil mirno jed in odgovoril, da mu ni znano, kje je gospodar. Ker so bili sobodani sploh mnenja, da si je Legiša iz družinskih razmer (njegov edini sin Mihael ubil je l. 1899 svojega prijatelja ter bil obsojen pred porotnim sodiščem v Trstu na smrt na vislico, bil potem pomiloščen in ima 20letno težko ječo v kaznilnici v Gradišču) sam vzel življenje, ga je cela občina iskala ter so ga našli dne 15. t. m. kakor rečeno v njivi zakopanega. Medtem je tudi zločinec izginil, kojega je postajenačelnik iz Nabrežine dne 16. v Sv. Mihelu zasačil ter odpeljal v sodniške zapore v Komen. Cotič je zločin popolnoma priznal ter pripomnil, da je gospodarja radi tega ubil, ker ga je slednji neprenehoma dražil in mu nagajal.

Rudnik v Št. Ani pod Ljubeljem se v kratkem opusti. Koncem tekočega meseca ostane ondi le 6 delavcev in namestnik obratnega vodje. Dne 15. t. m. je bil na Dunaju izredni občni zbor akcionarjev rudniške družbe. Sklepanje o likvidaciji se je za sedaj odložilo, ker je manjšina zahtevala, da se najde še kak način zboljšanja sedanjih razmer. Največ akcij za dediči barona Borna ima neki Dorotka pl. Ehrenwall, ki je obratu v šentanskem rudniku v letu 1872 zopet pomagal na noge. Ta se tudi sedaj trudi, da bi se obrat popolno ne ustavil. Obrnil se je neki že na bivšega ravnatelja Riegerja, ki je pa dal nepovoljen odgovor.

Hlapec — ponarejalec denarja. Porotniki v Ljubnem na Gornjem Štajarskem so obsodili hlapca Kladnika v enoletno težko ječo, ker se je našlo pri njem 16 ponarejenih kron. Maloverjetno, da bi jih bil sam napravil.

Nove premogove žile so zasledili v Serovinah pri Ormožu. Seve so pričeli dvigati zaklad — Nemci.

Laško divjaštvo. V Materadi so Lahi odnesli od spomenika pokojne Marije Tonkela dva kamenita angela.

Čudna prikazen. V vinogradu posestnika Jos. Šodiča v Veselem vrhu župnije Pišce na Štajarskem so našli 19. t. m. ozelenelo trto z dvema mladikama, od katerih je bila ena pet, druga tri cm. dolga. Tudi vijolice cvetó.

Tatvina v cerkvi. Iz Kringe, občina Tinjan, javljajo, da so neznani tatovi utomili v ondotno župno cerkev. Odprli so s silo glavna vrata in odnesli več srebrnih in pozlačenih predmetov v vrednosti okoli 400 kron.

Laška jezica. List „Istria“ v Poreču poziva isterski dež. odbor, naj takoj stori korake, da se raz zavoda sv. Jeronima v Rimu odstrani istrski grb, ker je sedaj zavod samo za Hrvate.

Pobegnil iz zapora. V petek po noči je pobegnil iz zapora v Korminu neki Anton Michelini. Ta človek je imel na vesti vse polno tatvin, katere je izvršil v Avstriji in v Italiji. Zadnje čase pa je največ kradel v Gorici in v goriški okolici.

Nedolžni žrtva dvoboja. Vse nemško časopisje piše o dvoboju, ki ga je imel v Springe svetnik pl. Benningsen z bogatim najemnikom Falkenhagen, ki je zapeljal Benningsenovo ženo. Benningsen je v dvoboju napram zapeljivcu svoje žene podlegel in izgubil svoje življenje. To je pač nesmiselno „reševanje časti!“ Žena Benningsenova je, ko je izvedela rezultat, pobegnila k svojim sorodnikom v Lipsko ter pustila pri mrtvem možu pet malih otrok. Tudi Falkenhagen je pobegnil, a izdala so ga pisma, ki jih je pisal Benningsenovi vdovi. Falkenhagen so aretirali v Berlinu, ko se je ravno bahal z dvobojem v družbi malopridnih žensk. Pri sebi je imel nekaj pisem Benningsenove soproge, datiranih iz Lipskega. Benningsen je bil načelnik orožništva, in njegova dolžnost bi bila dvoboj preprečiti.

Orožnik ustrelil žensko. V Lundenburgu je orožnik ustrelil ženo sodarja Hirta, ker se mu je ustavljala pri aretaciji. Ustreljena žena je mati sedmih mladoletnih otrok.

Najstarejša mož in žena. Najstarejši mož na svetu je mešan v Moskvi Isai Rodowstri. Star je 136 let in še prav dobro vidi. Njegov oče je umrl, ko je bil star 120 let. Najstarejša žena na svetu je Nancy Hollifield v Michiganu. Stara je 117 let. V starosti 160 let je umrl pretekli mesec Albanec Ismajil Hudjo. Njegov spomin je bil ves čas

žil in v tako pozni starosti je imel še vse zobe.

Kričeče razmere pri mestni upravi v Palermi so sedaj pojasnjene. Liberalni občinski očetje so bili pravni zastopniki ali uradniki družb, ki so prevzemala mestna naročila, večina uradnikov je dosegla svoja mesta le s protekcijo, ubožni denar pa se ni razdal pravim revežem, ampak pristašem te občinske uprave in onim, ki so se pri vojitvi izkazali kot agitatorje za občinske očetje.

Živo so hoteli pokopati. V Debrečinu so položili na mrtvaški oder mlado meščansko ženo Aleksandrinu Szab, ker je mrlški oglednik izjavil, da je nastopila smrt. Zdravnik, ki je ženo zdravil, je menil, da je le navidezno mrtva, in je pričel poizkušati, da bi ženo oživel. Kmalu se je žena pričela gibati, in poroča se, da bo sedaj ozdravela. Ako bi zdravnik eno uro pozneje prišel, bi bili gospo živo pokopali.

Grbastih ljudi ne bo več. Na kongresu ruskih zdravnikov v Moskvi je dr. Fink dokazoval, da je mogoče odstraniti grbo, katero marsikdo nosi na svojem hrbtu, in je predložil celo vrsto duhovito konstruiranih modrecev, korsetov, podglavnikov itd., s katerimi se doseže ta vseh; seveda se potrebuje za radikalno odpravo grbe zdravljenje nekaj let. Prevelika ne sme biti. Pokazal je tudi nekaj ljudi, katerim je grbe že odpravil, in tudi nekaj takih, katere sedaj zdravi.

Potujoči avstrijski obrtni muzej namerava urediti novoimenovani kuratorji „avstrijskega muzeja“. Muzej bi potoval po provincijah in razstavo združeval s poučnimi predavanji.

Aretirana laška advokata. V Mesini so aretirali odvetnika Patti in Catania, ki sta kot zastopnika markize Cassibile svoji stranki poverila 350.000 lir.

Požar dvornega gledališča v Strassburgu. K včerajšnjemu poročilu pristavljamo še, da je bila vzrok ognju pomankljivost pri elektriški napravi. Požar je nastal o polnoči, ko ni bilo občinstva v gledališču. Notranjost gledališča je popolnoma zgorela. Kralj je določil, da vsi člani gledališča dobe tudi nadalje plačo, dokler država ne zgradi novega gledališča.

Veliko tekmovanje zrakoplovcev. V St. Louisu bode prihodnje leto svetovna razstava. O tej priliki bode ondi veliko zrakoplovov, ki se dajo voditi. Pričakuje se pri tem tekmovanju, za katero je razpisana za najboljši zrakoplov nagrada 800.000 mark, okoli 100 udeležnikov, med njimi tudi Santos Dumont in Hiram Mascima. Ta prireditel bode tako velikanska, da slične še ni videl svet.

Knjižnica za — slepce. Pod predsedstvom vladajočega kneza J. Liechtensteina se je sestavil odbor, da ustanovi v Avstriji centralno knjižnico za slepce. Za slepce prirejene knjige so jako drage; zato slepci navadno ne morejo priti do njih, taka centralna knjižnica, bi pa temu odpomogla.

Prepovedana igra. Na poljskem gledališču v Lvovu so hoteli predstavljati novo dramo „Car potuje“. Cenzura je predstavo v zadnjem hipu prepovedala.

Reforma ženske obleke. Društvo, ki ima nalogo reformirati žensko obleko, se je ustanovilo na Dunaju. V prvi vrsti bode društvo gledalo na higijenične potrebe.

Od raznih strani. Štrajk v Genovi. Ker je bilo nekaj uslužbencev električne železnice v Genovi odpuščenih, so vsi drugi uslužbenci stopili v štrajk. V obratu je ostalo le malo število vozov in ti vozijo pod policijskim varstvom. — Umorstva v Kitaju. Reuterjeva pisarna javlja: Glasom sporočila, došlega francoskemu poslanstvu, so bili francoski misijonar Julien in dva krščanska urojenca dne 16. t. m. umorjeni v nekem selu v severnem delu provincije Kuangsi. — Aretiran poslanec. Na Angleškem so aretirali irskega poslanca Lyncha, ker je služil kot polkovnik v burski armadi. Parlament pa razveljavi njegov mandat, češ, da ga ni vreden, ker se je pečal z Buri. — Dvoboj. Državni pravdnik Cuny v Berlinu je te dni govoril na nekem komerzu nemškimi buršem, ter je izjavil željo, naj se „sviteški dvoboj“ ohrani, samo dvoboj s pištolami naj se prepove in bori naj se samo s sabljami. — Potopljen angleški parnik. Na Reki se širijo vesti, da se je angleški parnik „Maple Moor“, ki je peljal v Južno Afriko 900 konj, na morju potopil. Na parniku je bilo v službi 40 Rečanov. Potrjena ta vest uradno še ni. — Ženo in pet otrok umoril je v Verdo na Vestfalskem gozdar Tischlin radi družinskih preprirov. Umoril je tudi samega sebe. — Oproščeni morilec svoje žene. Včeraj je stal pred praškimi porotniki čevljar Fr. Burianek, ki je s čevljarškim krivcem umoril svojo ženo, katero je dobil v naročju dijaka Slavika. Burianek so porotniki soglasno oprostil. — Iz zapora izpustili so v Berlinu dramatičnega pisatelja Pavla Blumenreicha.

Sredstvo proti nahodu ponuja nek pruski zdravnik. Sredstvo se imenuje »Amyloforum«.

Društva.

(Maskarada pevskega društva »Slavec«) se vrši letos na Svednico v »Narodnem domu« pod imenom »Maskarada v začaranem gozdu«, katera bode obiskovalcem nudila nekaj izrednega, kajti vsa maskarada se vrši v pravem pristnem gozdu. Vsakoletne maskarade tega društva podajajo vedno nekaj novega v dekoracijskem oziru in tudi letos se »Slavec« trudi, da ne zaostane za drugimi maskaradami. Natančnejše o tej maskaradi priobčimo v prihodnjih številkih. Vabila se razpošiljajo koncem tega in tekem prihodnjega tedna.

(»Glasbena Matica« v Ljubljani.) Vabilo na veliki pevski večer s plesom katerega priredi pevski zbor »Glasbene Matice« v soboto, dne 25. t. m. v veliki dvorani »Narodnega Doma« s sodelovanjem slavne meščanske godbe. Vspored: A. Koncert. Program meščanske godbe: 1. R. Nováček: »Kje dom je moj«. 2. V. Parma: »Triglavske rože«. 3. Iv. pl. Zajc: »Graničari«, uvertura. 4. B. Ipavec: Podoknica iz opere »Teharski plemiči«. 5. I. Smetana: Fantazija iz opere »Prodana nevesta«. 6. Dr. A. Dvůřák: »Slovanskih pesov«. 8. Pevski program. Izvajajo člani pevskega zbora: 1. Samospevi. 2. Moški kvartet. 3. Peterospev iz opere »Wormski orožari«. 4. »Padle so pesmi v dušo mi«, poje oddelek zbora. NB. Med pevskim večerom bodo v dvorani pogrnjene mize. B. Ples. Ob sviranju meščanske godbe. Začetek ob 8. uri zvečer. Toaleta za dame in gospode: promenadna. Vstopnina za člane rodbin pevskega zbora »Glasbene Matice« po 1 K, za vse druge po 1 K 50 h. — Vstopnice se dobivajo proti izkazu vabila v trgovini g. Lozarja na Mestnem trgu in v soboto zvečer pri blagajni.

(Citelnica v Brežicah) vabi na veliki koncert in ples, ki ga priredi v sredo dne 29. jan. t. l. ob 8. uri zvečer v »Narodnem domu«. — Godba c. in kr. pešpolka št. 16 iz Zagreba. — Obleka navadna. — Vstopnina 2 kroni.

Danes
javno predavanje
č. g. prof. dr. Jož. Debevca
v »Katoliškem Domu«
Začetek ob 1/8. uri zvečer. — Vstop prost.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 22. jan. (C. B.) Danes opoldne se je v prisotnosti cesarja, nadvojvod, tajnih svetnikov in višjih dvornih dostojanstvenikov, skupnih avstrijskih in ogrskih ministrov ter kneza Alfreda Windischgrätzja kot priče ženinove po navadnem ceremonijelu vršila slovesna renunacijska nadvojvodinje Elizabete Marije povodom nje poroke s knezom Otonom Windischgrätzem.

Dunaj, 22. jan. Dosedaj je Wolfu k njegovi izvolitvi čestitalo sedem vse-nemških poslancev, med njimi tudi dr. Bareuther. Ostali vsenemški poslanci se strinjajo z Schönererjem. Tudi dunajska vsenemška organizacija je odobrila Schönererjevo stališče. Najstrastnejše nasprotujejo Wolfu poleg Schönererja Iro, Hoffer, Stein, Schalk, Kittel, Hauck in Berger.

Dunaj, 22. jan. Pri najvišjem sodišču bodejo ustanovili štiri nova dvornosvetniška mesta. Štiri mesta baje dobe Poljaki.

Zofija, 22. jan. »Večerna Pošta« javlja iz Sofije, da so prišli v državni tiskarni na sled veliki slepariji. Delavci so ondi kradli cele pole kolkov in jih prodajali. Državni blagajnici so na ta način baje napravili tekem let deset mi-

lijonov frankov škode. Mnogo uslužben-
cev je aretiranih.

Berolin, 22. jan. Prino Waleški bode prišel na obisk v Nemčijo.

Novi Jork, 22. januarja. V zalivu Panama so se potopile tri vstaške in dve vladni vojni ladiji. Mej poslednjimi se nahaja vojna ladija Lautaro, ki se je potopila z vsem moštvo. Ameriška vojna ladija Philadelphia je prisotna, a se ne vmešava v razmere, dokler niso v nevarnosti interesi Amerike.

Cradoek, 21. jan. Patroljo iz Tarkastaada, obstoječo iz 50 mož, je večeraj dopoldne blizu Maraisburga izenadil burski oddelek pod Wesselovim vodstvom. En ranjenec in malo število neranjenih se je pozneje vrnilo v mesto. O usodi ostalih mož se ničesar ne ve.

Umrli so:

18. januarja. Rudolf Toman, krznar, 60 let, Tesarske ulice 3, jetika.
19. januarja. Elizabeta Malaverh, gostija, 63 let, Ulice na Grad 5, vsled raka.
21. januarja. Fran Pegačar, mizarja sin, 2 dni, Ravnikarjeve ulice 3, vodenica.
V bolnišnici:
18. januarja. Ana Pilnaver, dekla, 17 let, haemoptoe.

Zitne cene

dne 21. januarja 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 9.42 do 9.43
Rž za pomlad	7.99 do 8.00
Koruzna za maj-junij	5.68 do 5.69
Oves za pomlad	7.77 do 7.78

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 9.21 do 9.22
„ „ oktober	8.38 do 8.39
Rž za april	7.75 do 7.76
Oves za april	7.43 do 7.49
Koruzna za maj	5.36 do 5.37

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9.05 do 9.85
„ južno žel.	9.30 do 9.75
Rž	7.75 do 8.90
Ječmen	7.20 do 8.60
„ ob Tisi	6.75 do 7.75
Koruzna ogerska, stara	5.65 do 5.75
„ nova	5.45 do 5.55
Cinkvant	6.60 do 7.00
„ stara	6.15 do 6.60
Oves srednji	7.70 do 7.85
Fižol	7.75 do 10.75

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 308 m. srednji zračni tlak 736.0 mm.

čas opazovanja	temperatura v zraku	temperatura na soncu	temperatura na tleh	temperatura v vodi	temperatura v zemlji	vetar	nebo	padavine
21. 9. zjut.	14.2	13	sr. zah.	jasno				
22. 7. zjut.	7.4	1.4	sl. svzh.	oblač.				0.0
22. 2. popol.	7.4	6.1	sl. jug	jasno				

Srednja večerajšnja temperatura 2.0, normale: -2.3.

Dunajska borza

dne 22. januarja.

Skupni državni dolg v notah	100.70
Skupni državni dolg v srebru	10.65
Avstrijska zlata rentna 4%	120.50
Avstrijska kronska rentna 4%	97.50
Ogerska zlata rentna 4%	119.60
Ogerska kronska rentna 4%	96.—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1605.—
Kreditne delnice, 160 gld.	653.75
London vista	239.22 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.17 1/2
20 mark	23.44
20 frankov (napoleonador)	19.02
Italijanski bankovci	93.20
C. kr. cekini	11.30

Zahvala.

83 1-1

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega iskreno ljubljene-
nega sinčka

Cirila

kakor tudi za številno udeležbo pri pogrebu in za lepe vence izrekava svojo najpriznatejšo
zahvalo

Josip in Matilda Demšar.

V Železnikih, dne 21. jan. 1902.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19. II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burke, stole in vse za službo božjo potrebne stvari. Priproste in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svetem in zlatem vezanju. Prevzame tudi na očila na bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po možnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-
voljno prevzame. 704 19

Štedilno leštilo za tla

(Schneider & Co. na Dunaji) je najcenejše in najpripravnejše sredstvo za domačo porabo pri leštilenju parketnih lužilnih in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobiva se pri trdkri BRATA EBERL v Ljubljani, Františkanske ulice.

Gospodičina

išče službe bodisi kot hišina ali kot guvernantka pri manjih otrocih v kaki bolji družini. Najljubše bi jej bilo, ako bi dobila mesto kje v bližini Ljubljane ali pa na Štajerskem. Zmožna je treh jezikov.

Ponudbe naj se pošiljajo v Šempas pod naslovom: »Miriam 12« v teku 14 dni. (Poste restante) 78 3-2

Mlad trgovski pomočnik

želi premeniti svojo službo. Izurjen je v spečerijski in manufakturni stroki. Nastopi lahko takoj.

Ponudbe pod »U. g. b.«, poste restante Dob (pošta). 64 6-4

Častiti gg. ženini in neveste!

Največja izbira lepih

zaročnih in poročnih prstanov, ur, verižic, uhanov in brošk najnovejše vrste.

Namizna oprava (Besteck), svečniki itd.

Veliki novi ceniki s koledarjem zastoj in poštne prosti.

Uljudo vabim in se priporočam 50 9-4

Fran Čuden, urar, trgovina z zlatno, srebrno, železnimi stroji in blagajni v Ljubljani.

Slavnemu tukajšnjemu in potujočemu občinstvu naznanjam uljudno, da sem prevzel v Grajzarjevem hotelu na Dunajski cesti št. 32 v Ljubljani

restavracijo

v kateri postrežam cenjenim gostom z najbolje pripravljenimi gorkimi in mrzlimi jedmi in z najboljšimi pijanci.

Točil bodem le najizbornejša pristna domača dolenska, štajerska (bizeljaka) in istrska bela, rdeča in črna vina, Reininghaus-ovo marcno pivo itd. itd.

V hotelu dobijo vsi časi na novo in lepo opravljene sobe, katere so slav. potujočemu vbeinstvu zelo prikladne, ker stoji hotel ob Dunajski cesti prav blizu kolodvora južne železnice.

Drage volje sprejemam tudi mesečne naročnike na kosilo in večerjo, in zagotavljam vsikdar točno postrežbo in najnižje cene, se uljudno priporočam za prav mnogobrojni obisk in beležim

69 3-2 z odličnim spoštovanjem

Ivan Pešec, poprej gostilničar pri Jamšek-u

Denarni promet do 30. sept. 1901:

K 17.006.531.88.

Stanje vlog dne 30. sept. 1901:

K 7.263.956.34

Ljudska posojilnica

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Kongresni trg 2, I. nadstr.

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li njen zadružnik ali ne, in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, ker plačuje rentni davek iz svojega.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do 1. ure.

1034 26

Skladiščar (magacinér)

sprejme se takoj

pod ugodnimi pogoji za večjo trgovino z žitom in pridelki. — Ponudbe pod »I. M.« na upravništvo »Slovenca«.

82 2-1